

Ily intézkedésnél állandó a panasz a censor ellen, kit részrehajlósággal, megvesztegetéssel, kiméletlenséggel vádol rendszeren a csávéba került iskolatársa. Sokszor a tanórák fele abban telik el, hogy a tanár vagy tanító igazságot tegyen a censor és alárendeltjei között, pedig ennek megállapítását ily rendszer magával hozza. Hogy ha a tanító közeg maga nem képes a tanuló népség ügyes-bajos dolgait elintézni, egy censori méltóság még inkább összezavarja azokat. Legjobb akkor, ha a censor úr a tanító beczejc. Pedig a pædagogia minden beczejés ellensége. A tehetség nem csupán egynek kiválósága, néha egy intézetben éveken keresztül, ugyanazon személy a censor, és az összes osztályokon keresztül *egy* gyakorolja e souverain hatalmat. Sokféleképen nyilatkozik a tehetség és szorgalom, kiben egy irányban, kiben több irányban, minék élére aztán egy birót állítva az óriási ellenmondásokat, controversiát szül.

A tanár maga legyen a censor, ki felügyel a rábizott gyermekek lelkének minden nyilvánulataira, úgy a tanórában, mint azon kívül. Ügyes beosztás, helyes érzék mellett ez intézmény fölösleges, mivel fonák eredményekre vezet, mivel a művelt tanulók önérzetét megalázza. Sokszor magában a censorban is fellázad ez önérzet és lemond hivataláról. Pajtásainak gúnya, fondorkodása, csipkedése felébreszti benne e jellemvonást és örömmel demissionál.

Pædagiánk mai nap oly nevelő eszközökkel rendelkezik, melyek ez ósdi, slendrián intézményt a sutba dobják.

(Nagybecskerek.)

MORVAY Győző.

BEKÜLDÖTT MŰVEK.

Német olvasókönyv a keresk. iskolák I. oszt. számára. Szerkesztette Garai Ede székes fővárosi keresk. isk. tanár Budapest, 1895. (Lampel) 165 l. Ára ?

Rajzoló Geometria. Első rész: Planimetriai elemek. A gymn. I. oszt. számára. Írta Hornischek Henrik. Budapest, 1895. (Lampel) 96. l.

A tanító mint az egészség őre. Dr. Taub után írta (?) Holzmann Ignác okl. néptanító. Különnyomat a «Nevelés» III. évi folyamából. Pozsony (Stampfel) 1894. Ára 30 fillér.

Az országos tanszermúzeum a magyar népoktatásügy szolgálatában. Írta Gyertyánffy István. Elnöki megnyitó beszéd a tanszermúzeumi bizottságnak 1895. ápr. 29-ikén tartott első összes ülése alkalmából. Budapest. 1895.

Hogy hangzott a magyar nyelv az Árpádok korában? Írta Szinmyei József. (Különnyomat a Nyelvőről.) Budapest, 1895.

Svájcz árvaházai. Tanulmány. Írta Brocskó Lajos, a budapesti prot. orsz. árvaház igazgatója. A munka jövedelme ez intézet javára fordíttatik.

Debreczen, 1895. Ára 1 korona. Első részében ismerteti a svájci árvaházakat, a másodikban új árvaházi nevelési rendszert ajánl.

Milleniumi történet. Az Athenaeum r.-társulat kiadásában megjelenő «A magyar nemzet története» című tiz kötetes nagy munkának 24. és 25. füzete most hagyta el a sajtót. Ezekben a füzetekben a második kötet első könyve («Küzdelem a nemzeti függetlenségért») befejezést nyer, s megkezdődik a második könyv, melynek főcíme: «Szent László és Könyves Kálmán kora», dr. *Marczali Henrik* tollából. E két füzet is tele van érdekes rajzokkal és kép-ábrázolattal. A 24-ik füzethez egy pompás műmelléklet van csatolva, *Székelly Bertalan*nak «László király Horvátország meghódítása végett átkel a Dráván» című nagyszabású falfestményének színes hasonmása, a pécsi székesegyház Imre herceg kápolnájának falán levő eredeti után. Ugyancsak a 25-ik füzethez csatolt gyönyörű fénynyomatú műmelléklet a pécsi székesegyház belsejét tünteti fel. Egyes füzet ára 30 kr.

A tanítók *milleniumi Albumá*-nak újabb küldeményével együtt már 85 fénynyomatú lap jelent meg eddigelé ötszáznál több tanférfit és nő arcképeivel. A szerkesztőség terve, hogy e műben ezer magyar tanító hozzon össze a milleniumra. Az irodalmi téren és testületi életben ismertebb nevű tanférfitak és nők, — valamint a tanfelügyelőségek által ajánlott egyéneknek a szerkesztőség nyílt felhívásokat küld a fénykép beküldésére nézve, az életrajzokról maga gondoskodik. A mű előfizetési ára 9 frt, — bolti ára 12 frt lesz.

Khrestomathia Xenophon Kyrupaideiája, Anabasisa és Sokrates nevezetességeiből. Dr. *Schenkl Károly* után *Elischer József*. Ötödik teljesen átdolgozott kiadás. Budapest, 1895. (Lampel) 391 lap. Ára 1 forint 50 kr. A khrestomathia jegyzetekkel és szótárral is el van látva, mint az eredeti Schenkl-féle.

C. Sallusti Crispi de coniuratione Catilinae et de bello Iugurthino. Magyarázta *Hobub Mátyás*. Sajtó alá rendezte *Kempf József*. II. rész. De bello Iugurthino. A második kiadás lenyomata. Budapest, (Lampel) 123 l. Ára 70 kr.

Gyümölcsfa-tenyésztési ismeretek. A népiskolák V. és VI. fiú-osztály használatára. Irta *Dobóczy Lajos*. Budapest, 1895. (Lampel.) Ára kötve 24 krajczár.

Számítan a polg. és felsőbb leányiskolák számára. A min. tanterv alapján írták *Zettner Ede* és *Magyar László*. Budapest, 1895. (Lampel) I. rész. Az I. és II. oszt. számára. 129 l. Ára kötve 84 kr.

Számítan a polg. és felsőbb leányiskolák számára. A min. tanterv alapján írták *Zettner Ede* és *Magyar László*. II. rész. A III. és IV. osztály számára. Budapest, 1895. (Lampel) 127 l. Ára 84 kr.

Általános paedagogia, különös tekintettel a középiskolai tanárvizsgálati követelményekre. Irta dr. *Mázy Engelbert* Szt.-Benedekrendi főiskolai tanár. Győr, 1895. Eddig két füzet. E műre visszatérünk.

M. Tullii Ciceronis epistulae selectae. Edidit *Joannes Csengeri*. Budapestini, 1895. (Lampel.) 216 lap. Ára 70 kr. 110 levél az író élete folyása szerint rendezve.